

Alla välvda takstolar, syllar och vanger till bron har böjts med ånga och limmats ihop.

VÄLVVD PERGOLA

Kanske har du funderat på att anlägga en liten damm i trädgården – kanske med en tillhörande romantisk liten bro. Eller **kanske har du drömt om en unik pergola att njuta under de långa, varma sommarkvällarna.** Läs då här. Vi visar nämligen hur du bygger allt detta. Här har man satsat på detaljerna och de kreativa lösningarna.

Den här pergolan är ett lysande exempel på vad det betyder att gå all-in. Här har man inte sparat på något.

De välvda takstolarna, syllar och den lilla bron består av mer än 100 små lister, som har ångats, böjts och limmats ihop. Allt bara passar ihop, och resultatet av den noggranna planeringen av projektet får det hela att se väldigt lätt och elegant ut.

Trädgårdsdammen är ett projekt för sig, och inte heller här har det kompromissats. Det finns många saker att tänka på om du vill ha fisk i dammen, och dessa förutsättningar rekommenderar vi att du själv undersöker närmare. Läs vidare och se hur du bygger din egen lilla oas. □

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD

Den här paviljongen är svår. Det är en utmaning att få alla de böjda takstolarna att bli likadana.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

Ca 14 dagar.

PRIS

Ca 50.000 kr.

Rund syll av limträ.

Unik takkonstruktion som är ett mästerverk i sig själv.

Trädäcket är uppdelat i tårtbitar och avslutas med en bård runt om.

MATERIAL

Pergola:

- 45 x 95 mm regler till bjälklag
- 10 x 50 mm lister till den böjda syllen
- 10 x 50 mm lister till takstolar
- 22 x 100 mm brädor till underlag
- 25 x 120 mm trallbrädor till trädäck

Trädgårdsdamm:

- Duk/gummifolie till tätning av dammen
- 45 x 125 mm virke till kant
- Filter/pump

Bro:

- 10 x 50 mm lister till spann
- 10 x 50 mm lister till räcke
- 45 x 95 mm regler till trappa
- 45 x 95 mm regler till trappskydd

Dessutom:

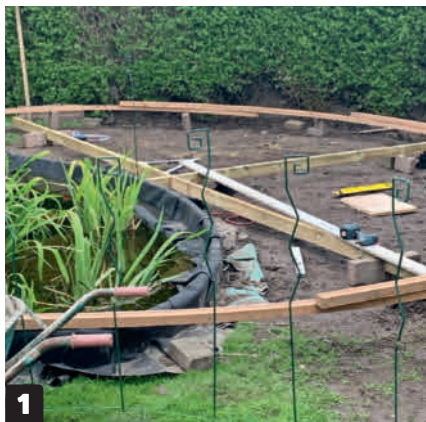
- Skruv: 4,5 x 50 mm, 4,2 x 55 mm, 5 x 80 mm, 5 x 100 mm, 5 x 120 mm
- Trälim, utomhus
- Hållbeslag och vinkelbeslag
- Plastkilar
- Träskydd
- Marks kruvar eller plintbetong

Botten

Till botten görs fem syllar, som böjs och sätts ihop. Syllen ska stöttas under till, och det görs här med plattor och syllpapp.

Halvcirkeln bildas genom att sätta en golvbjälke tvärs över alltihop. Därefter delas halvcirkeln i två lika stora delar genom att sätta en bjälke vinkelrätt mot den första. De övriga golvbjälkarna fördelas därefter med lika stora avstånd.

Det slutliga trädäcket skruvas fast på ett underlag av tryckimpregnerade brädor.

1 Börja med att sätta de tvärgående bjälkarna så att ett T bildas inne i halvcirkeln. Skruva fast syllen så att den får rätt böjning.

2 Bjälkarna fördelas så att det max är 60 cm mellan dem längs syllen. I cirkelns mitt sågas de i vinkel och monteras mot varandra. Hela mitten understöjs av en stor stenplatta. Syllen stöttas också upp genom att lägga stenplattor undertill.

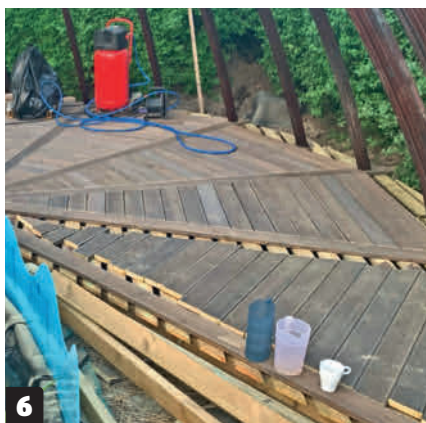
3 Sätt brädorna i underlaget med 2 cm mellanrum. Då bildar de ett stadigt och ventilerat underlag till brädorna av hårdträ som ska läggas ovanpå.

4 Välj ut de rakaste brädorna till det här. Dela in trädäcket i sex fält med sju brädor, som följer bjälklagets riktning. Brädorna möts i vinkel i mitten.

5 Fyll fälten med många diagonalt sågade småbitar. Ha minst 8 mm mellan brädorna, och se till att brädorna följer varandra.

6 Det kan vara en bra idé att kapa alla brädorna innan du börjar montera dem.

7 Montera trädäcket med dolda skruvar. Det är riktigt smart när man gör mönster som här, där det annars skulle vara väldigt svårt att få raka skruvrader.

Takstolar

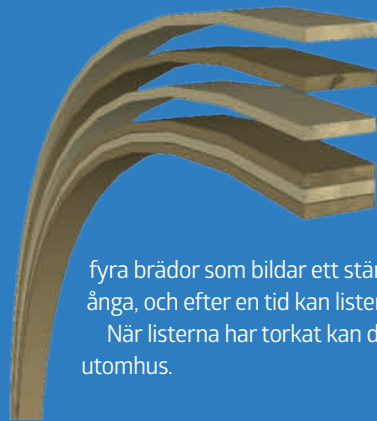
När takstolarna har rätt böjning, sätts de ihop i fem uppsättningar, för att göra det enklare att sätta ihop dem överst till sist.

En takstol sätts vid varje bjälke i golvkonstruktionen, som takstolen skruvas fast i. Den nedersta änden på takstolen stöds av samma platta som bär upp syllen. De flesta takstolarna måste sågas med långa diagonala snitt, och de görs enklast med en helt vanlig vass handsåg, t ex en fogsvans.

Alla de böjda takstolarna görs lite för långa och kapas först när limmet har torkat.

Så här böjer du takstolarna

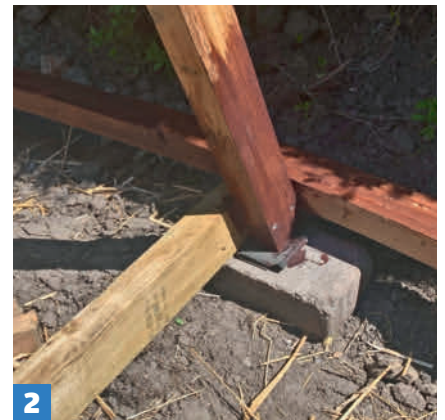
Alla takstolar, syllen och spannen limmas ihop av 6 st lister på 50 mm.

Listerna kan köpas, men det kan löna sig att såga till dem själv. Listerna ska helst vara hyvlande så att ytorna blir så släta som möjligt.

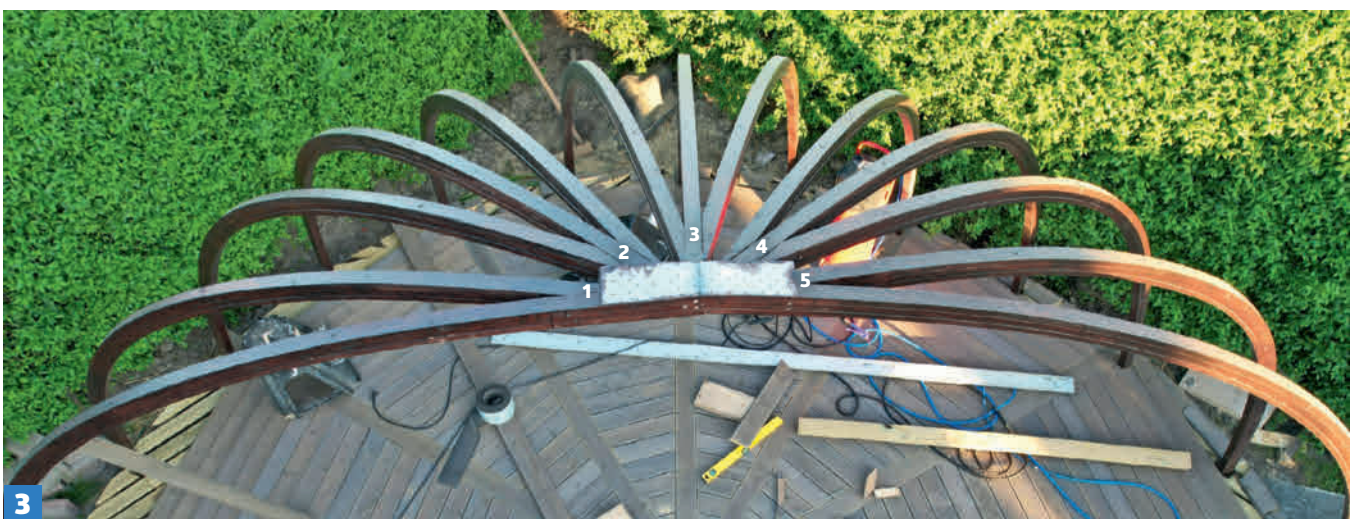
Därefter ska du ånga listerna för att göra träet mjukt och böjbart. Ångningen kan göras i en hemmagjord baslåda, bestående av

fyra brädor som bildar ett stängt utrymme. Listerna läggs i lådan, som tillförs ånga, och efter en tid kan listerna böjas tills de får den rätta böjningen.

När listerna har torkat kan de limmas ihop med trälim för användning utomhus.

Sätt en stenplatta under takstol och syll, så att den totala belastningen fördelas. Takstolen skruvas också fast i bjälken.

Sät ihop takstolarna i fem uppsättningar innan du reser dem, så att de böjda takstolarna blir lättare att hantera. Takstolarna hålls ihop av ett spikbeslag överst, när de är på plats.

Trädgårdsdamm

Den lilla dammen i trädgården kan du mycket väl göra även om du inte bygger pergolan. Det kräver inte någon stor byggsats, men det finns dock ett par saker som du måste tänka på, särskilt om du ska ha fiskar i dammen som här.

Förutom att gräva ett hål i en passande storlek, behöver du en slitstark duk, en pump och ett filter.

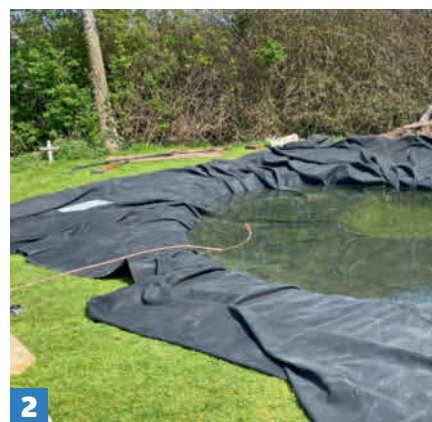
Duken viks om en kant, som här är gjord av tryckimpregnerade regler som kapas i 50 cm långa bitar och som skruvas ihop med spikbeslag, så att de kan böjas och formas efter dammen.

1

Om du vill ha fiskar i dammen året runt

måste dammen vara minst 1,2 meter djup, mer ju längre norrut du bor, för att dammen inte ska bottenfrysas.

2

Lägg en slitstark duk i gropen och håll den på plats genom att fylla vatten i gropen.

3

Gör en vikkant av 45 x 145 mm regler.

Bitarna på ca 50 cm skruvas ihop med hållplattor. Det gör det möjligt att skapa en mjuk böjning av det kraftiga virket.

4

Vik duken stramt runt kanten och håll fast den genom att skruva fast en klämlist, eller lägg jord/sten på den del av duken som ligger utanför.

5

Om du ska ha fiskar i dammen behövs en filterpump som håller vattnet rent.

Pumpen ska kunna pumpa igenom ca 1/3 av dammens totala vattenmängd på en timme.

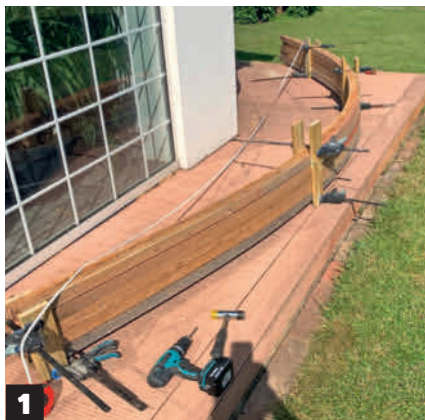
Bro

Den lilla bron är ett projekt för sig själv. Spann böjs på samma sätt som syll och takstolar, nämligen genom att ånga, torka och limma.

Med markskruvar och regler sätts ett stopp på båda sidor om bron, som håller det hela på plats.

Räcket består för övrigt också av ihoplimmade, böjda lister.

För att bron inte ska bli för brant att gå upp och ner för, finns det trappsteg i brons båda ändar.

1 Återigen ska det ångas, torkas, limmas och pressas. Det går åt fyra spann till den bro, som vart och ett är ca 3 meter långt.

2 Kapa de fyra böjda spannen så att de ligger mot de tvärgående regler som har fästs på båda sidor om bron.

3 Gör en trappa vid änden genom att såga ut trekantiga klossar som kan anpassas till böjningen. Därefter kan trappan kläs likadant som resten av bron.

4 Skruva fast regler under brons spann och fäst en stolpe på vardera sida. De stående stolparna säkras med en liten snedsträva.

5 Kapa de stående stolparna så att det böjda räcket kan monteras.

Avsluta med att stryka allt trä med ett bra träskydd.